

MINISTERSTWO ROLNICTWA I ROZWOJU WSI

AGENCJA
RYNKU ROLNEGO

INSTYTUT
EKONOMIKI ROLNICTWA
i GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ

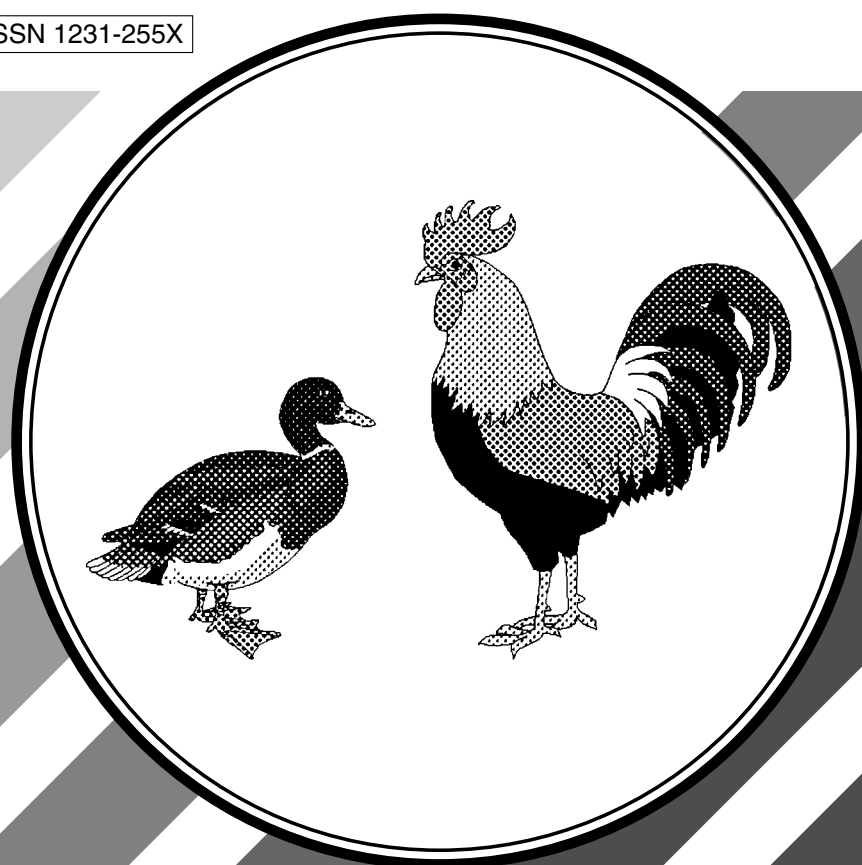
NR
21

RYNEK DROBIU I JAJ

stan i perspektywy

ISSN 1231-255X

ANALIZY
RYNKOWE

MAJ 2002

Spis treści

REASUMPCJA

- I. Uwarunkowania makroekonomiczne
- II. Mięso drobiowe
 1. Podaż – *G. Dybowski*
 2. Przetwórstwo – *M. Kobuszyńska*
 3. Handel zagraniczny – *B. Nosecka*
 4. Popyt – *K. Świetlik*
- III. Jaja
 1. Podaż – *G. Dybowski*
 2. Przetwórstwo – *M. Kobuszyńska*
 3. Handel zagraniczny – *B. Nosecka*
 4. Popyt – *K. Świetlik*

**Przy publikowaniu fragmentów analizy oraz informacji i danych liczbowych
prosimy o podanie źródła.**

Analizę przygotowano w Zakładzie Badań Rynkowych IERiGŻ
Świętokrzyska 20, 00-950 Warszawa
Kierownik Zakładu – prof. dr hab. Jan Małkowski, tel: (0-prefiks·22) 827-36-64

AUTORZY:

dr Grzegorz Dybowski

• Zakład Badań Rynkowych IERiGŻ •
Tel.: (0-prefiks·22) 826-50-31 wew. 743

mgr Mira Kobuszyńska

• Zakład Ekonomiki Przemysłu Spożywczego IERiGŻ •
Tel.: (0-prefiks·22) 826-50-31 wew. 516

dr Bożena Nosecka

• Zakład Badań Rynkowych IERiGŻ •
Tel.: (0-prefiks·22) 826-50-31 wew. 553

dr Krystyna Świetlik

• Zakład Badań Rynkowych IERiGŻ •
Tel.: (0-prefiks·22) 826-50-31 wew. 707

Analizę zrecenzowała i zatwierdziła w dniu 23.04.2002 r. Rada Rolniczych Analiz Ekonomicznych w składzie:
Zdzisław Adamczyk, Marian Brzóska (sekretarz), Tadeusz Chrościcki, Eugeniusz Gorzelak, Teresa Jabłońska-Urbaniak, Wojciech Józwiak,
Ryszard Kreft, Ewa Król-Pol, Jan Małkowski, Krzysztof Materko, Bożena Nowicka, Roman Urban, Maria Zwolińska (przewodnicząca).
Kolejna analiza wydana będzie w październiku 2002 r.

W 2001 r. produkcja żywca drobiowego wyniosła 993 tys. ton, a mięsa ok. 695 tys. ton. Oznacza to wzrost o 19% w relacji do roku poprzedniego. W drugiej połowie roku wzrost ten wyniósł aż 26%. Produkcja przewyższyła chłonność rynku, co spowodowało silne redukcje cen i kryzys na rynku drobiarskim w drugim półroczu 2001 r. Import był w 2001 r. o 50% większy niż w dwóch poprzednich latach i wyniósł 26 tys. ton. Stanowiło to zaledwie ok. 4% rynku, jednak ogólna podaż zwiększyła się, gdyż eksport był nieco mniejszy niż przed rokiem – ok. 45 tys. ton. Na zużycie w kraju pozostało o 22% więcej mięsa drobiowego niż w roku 2000. Mimo znacznego, bo 15-procentowego wzrostu spożycia tego mięsa – do poziomu 16,5 kg na 1 mieszkańca – powstała nadwyżka podaży rzędu 60 tys. ton. Jest ona równa wielkości miesięcznej produkcji. Dostawy do sieci handlowej wzrosły o 29%. Jednak rosące silnie zapasy obciążały głównie sferę produkcji. O ok. 40% mniejsze niż przed rokiem były obroty targowiskowe, a o 16% zmniejszyło się też samozaopatrzenie.

W drugim półroczu 2001 r. pogorszyła się opłacalność produkcji żywca drobiowego, przede wszystkim z powodu głębokiego spadku cen skupu. W pierwszych miesiącach 2002 r. spadek opłacalności jeszcze się pogłębił. Jednak presja wysokiej podaży utrzyma się również w 2002 r. Dopiero w drugiej połowie tego roku możliwe jest pewne wygaszenie rozwoju produkcji. Można przewidywać, że w całym roku 2002 produkcja żywca drobiowego przekroczy 1 mln ton, a mięsa ukształtuje się na poziomie ok. 735 tys. ton. Będzie więc ona o ok. 6% większa od ubiegłorocznej. Mimo przewidywanego dalszego wzrostu spożycia ceny będą nadal niskie.

Przemysłowa produkcja mięsa drobiowego wzrosła w 2001 r. o 19,5%, a produkcja przetworów o 21% w relacji do 2000 r. Przetworzeniu podlegało ponad 31% wytworzonych w przemyśle tuszek drobiowych. Tak znaczne przyrosty produkcji możliwe były dzięki uruchomieniu niewykorzystywanych dotąd mocy wytwórczych.

Siedem nowych firm uzyskało prawo eksportu na rynek unijny. Obecnie jest już 36 takich firm. Świadczy to o postę-

pującym w branży procesie dostosowawczym do standardów unijnych.

W okresie pierwszych 9 miesięcy 2001 r. przeciętne wskaźniki finansowe w branży drobiarskiej poprawiły się. Nie notowano już straty brutto, lepsza była przeciętna płynność finansowa. Dwie trzecie firm generowało zysk. W ostatnim kwartale 2001 r. nastąpiło pogorszenie opłacalności produkcji. Silne zawężenie marży przetwórczej wywołane zostało redukcją cen zbytu. Szybko rosły też zapasy niesprzedanej produkcji. Wyniki finansowe całego roku 2001 są więc nieznacznie gorsze niż za trzy kwartały. Może to skutkować dalszą selekcją firm małych i średnich w 2002 r.

W 2001 r. w obrotach handlu zagranicznego produktami drobiarskimi wystąpiło rekordowo wysokie dodatnie saldo rzędu 89 mln USD. W strukturze tych obrotów zwiększył się handel mięsem, a obniżył przetworami drobiowymi i to zarówno po stronie eksportu, jak i importu. Wśród polskich partnerów handlowych na czoło wysunęła się UE. Było to efektem zniesienia ceł we wzajemnych obrotach. Zmiany strukturalne w obrotach skutkowały dużą poprawą opłacalności handlu, gdyż eliminacja barier celnych w UE wywołała znaczący wzrost cen eksportowych uzyskiwanych za polskie towary. W imporcie do Polski również wzrósł udział UE, jednak ceny nie uległy takiej zmianie jak w eksporcie.

W 2002 r. wzrosną kwoty beczłowe we wzajemnych obrotach między Polską a UE. Spowoduje to dalszy wzrost cen w eksporcie i poprawę salda obrotów.

W 2001 r. wystąpiła spadkowa tendencja cen detalicznych mięsa drobiowego, o 11% w całym roku i o 18% w drugim półroczu. Potaniecie drobiu w relacji do innych mięs spowodowało silny wzrost jego spożycia. Według danych budżetów rodzinnych konsumpcja mięsa drobiu wzrosła o 11%, a wędlin drobiowych o 29%. Udział drobiu w ogólnej konsumpcji mięsa surowego zwiększył się w 2001 r. do 49% wobec 43,6% przed rokiem. Polaryzacja dochodowa wśród konsumentów znajduje też wyraz w strukturze spożycia mięsa i przetworów z drobiu.

W 2002 r., przy ogólnym wzroście spożycia mięsa, zwiększać się będzie nadal

konsumpcja drobiu. Jednak małe tempo wzrostu dochodów hamować będzie dynamikę przyrostu spożycia, które zwiększy się prawdopodobnie jedynie o ok. 3% do poziomu 17 kg na 1 mieszkańca.

W 2001 r. produkcja jaj spożywczych była o ok. 8% większa niż w roku poprzednim i wyniosła 8,5 mld sztuk. Już ok. 80% tej produkcji pochodzi z ferm. Handel zagraniczny nadal nie odgrywa większej roli w kształtowaniu ogólnych proporcji bilansowych. Krajowe zużycie jaj rosło więc proporcjonalnie do wzrostu produkcji. Coraz większą część tego zużycia stanowi przetwórstwo jaj. Zwiększa się ono szybciej niż spożycie bezpośrednie.

Obniżyła się opłacalność produkcji jaj w relacji do 2000 r. – zwłaszcza w drugiej połowie 2001 r. Niski poziom opłacalności utrzymał się w pierwszym kwartale 2002 r. Przyczyni się to do zmniejszenia tempa wzrostu produkcji jaj w tym roku. W skali całego 2002 roku produkcja ta może być większa o ok. 6% i osiągnąć poziom 9 mld sztuk. Sytuacja cenowa nie ulegnie prawdopodobnie większym zmianom – zwłaszcza w pierwszym półroczu 2002 r.

Rośnie przerób jaj na przetwory. W 2001 r. przeznaczono na ten cel ok. 660 mln jaj, tj. o 6,5% więcej niż w 2000 r. Udział jaj stanowiących surowiec dla przetwórstwa w ogólnej ich produkcji wyniósł ok. 8%. Jest to nadal proporcja niewystarczająca dla dobrego funkcjonowania rynku. Można przewidywać, że w 2002 r. na produkcję przetworów przeznaczony się ok. 700–710 mln jaj.

W 2001 r. wystąpiła słaba tendencja spadkowa realnych cen detalicznych wywołana wysoką podażą jaj. Jaja potaniały względem innych artykułów pochodzenia zwierzęcego. Przyczyniło się to do ożywienia popytu. Również w 2002 r. ceny jaj mogą być relatywnie niskie. W pierwszym kwartale były one niższe niż przed rokiem. Sprzyjać to będzie utrzymaniu się wzrostowej tendencji spożycia. W 2001 r. konsumpcja jaj zwiększyła się do 197 sztuk na 1 mieszkańca, tj. o 6%, w tym spożycie bezpośrednie wzrosło o 1,1%. W 2002 r. wzrost ogólnej konsumpcji jaj spożywczych może wynieść 4–5% do poziomu ok. 205 jaj na 1 mieszkańca.

SUMMARY

The production of poultry livestock in the year 2001 totalled 993 thousand tons and in about 695 thousand tons in terms of poultry meat, which means a 19% increase as compared to the previous year. It has to be underlined here that the increase rate in the second half of the year 2001 amounted to 26%. Poultry production exceeded the market capacity, which strongly curbed down the prices and led to a crisis on poultry market in the second half of the year 2001. Comparing to the two proceeding years, poultry imports in the year 2001 increased by 50% and reached 26 thousand tons. However it contributed just 4% of the market. Nevertheless, reflecting a slight decline in exports (to about 45 thousand tons) total supply increased. The volume of poultry meat at disposal of the domestic market increased by 22% as compared to the previous year. Despite a remarkable (15%) increase poultry consumption to the level of 16,5 kg per capita, a surplus of 60 thousand tons was generated on the market. The surplus is equal to monthly volume of production. The supplies to trade network increased by 29%, but the growth of stocks was observed mainly at the stage of production. The volume of trade on local markets and self-catering declined by 40 and 16% respectively.

The profitability of poultry production in the second half of the year 2001 was subject to a significant deterioration, which reflected mainly a deep decline in procurement prices. The deterioration even strengthened in the first months of the year 2002. The supply pressure is expected to remain also the current year. Some decline in the production is possible in the second half of the year. The production of poultry in terms of live weight in the whole year 2002 is expected at about 735 thousand tons, which would be 6% up from the 2001 year record. In spite of forecast increase in the consumption poultry prices are expected to fluctuate a low level.

Industrial manufacturing of poultry in the year 2001 increased by 19,5%, while the growth rate in the production of poultry products reached 21%. About 31% of slaughtered carcasses were subject to further processing. Such significant increases were possible due to the utilisation of so far unused production capacities.

Seven new companies have been granted with export licences to the EU market. So, now there are 36 such companies in Poland, which confirms coming adjustment process to the UE requirements.

Over 9 months of the year 2001 average profitability indicators within the poultry branch improved. The loss at gross level was no longer reported. Average financial liquidity also increased. About 2/3 of the companies generated profits. Last quarter of the year 2001 brought deterioration in the profitability of the manufacturing. A reduction of sale process resulted in a strong reduction of processing margins. The stocks of manufactured products started to accumulate very fast at processing level. Therefore financial results in the whole year 2001 fall slightly below those calculated for the period of January – October, which can lead to further selection of small and medium enterprises in the year 2002.

Foreign trade in the year 2001 showed a record positive balance, which totalled 89 mill USD. The share of poultry products in the structure of foreign trade (in case both imports and exports) contracted in favour poultry meat. The EU was the main Polish trading partner. Changes in the structure of foreign trade resulted in significant remarkable improvement in the profitability of trade because the abolishment of tariff barriers in the EU led to a significant rise in export prices. The contribution of the EU in Polish imports also increased, but the prices did not show such changes as it was the case in exports.

The volume of zero-duty quotas in mutual trade between Poland and the EU in the year 2002 will be extended, which would result further rise in Polish export prices and improve the balance of trade.

The retail prices of poultry in the year 2001 declined by 11% including 18% in the second half of the year. Relative decline in poultry prices versus other meats resulted in a firm increase in its consumption. According to the household budget survey poultry consumption increased by 11% and poultry cured meat by 29%. The share of poultry in total consumption of meat in the year 2001 increased to 49% versus 43,6% in the previous year. Polarisation of the consumers' incomes is mirrored in the structure of the

consumption of poultry meat and products.

The consumption of poultry meat in the year 2002 is expected to increase with overall upward trend in meat consumption. However low rates of income increase will hamper the dynamic of poultry consumption, which is likely to increase by slight 3% to the level of 17 kg per capita.

The production of eggs in the year 2001 was down up by 8% than recorded in the year 2000 and totalled 8,5 bill pieces. About 80% of egg production comes from large-scale farms. Foreign trade still does not play important role in the balance sheet of eggs. Therefore domestic use kept growing proportionally to the increase in production.

The profitability of egg production in relation to the year 2000 declined, particularly in the second half of the year 2001. Low level of the profitability reminded also in the first quarter of the current year. Such situation will lead to decline in the rate of the production growth. The production of eggs in the year 2002 is likely to increase by 6% to about 9 bill pieces. None of major changes are expected as regards egg prices, particularly in the year 2002.

The processing of eggs is increasing. In the year 2001 about 660 mill pieces was manufactured (6,5% more than in the year 2000). The share of eggs for processing in total egg production increased by 8%. Nevertheless such proportion still does not assure a proper operation of the market. The scope of egg processing in the year 2002 is expected at the level of some 700–710 mill pieces.

A slight downward tendency in retail egg prices was observed in real terms in the year 2001, which resulted from high supplies. The prices of eggs declined in relation to other products of animal origin. The decline induced demand. The prices of eggs are likely to remain low also in the year 2002. In the first quarter of the year 2002 they were still lower than a year ago. Such situation would support upward tendencies in consumption. Egg consumption in the year 2001 increased to 197 pieces per capita, i. e. by 6%, including 1,1% in case of direct consumption. The consumption of eggs in the year 2002 is forecast to increase by some 4–5% to the level of 205 pieces per capita.

W serii Analizy Rynkowe w najbliższym czasie ukażą się:

1. Rynek cukru /21/ • maj 2002,
2. Rynek mięsa /22/ • maj 2002,
3. Rynek zbóż /22/ • czerwiec 2002,
4. Handel zagraniczny produktami rolno-spożywczymi /15/ • czerwiec 2002,
5. Rynek rzepaku /21/ • czerwiec 2002,
6. Rynek owoców i warzyw /20/ • lipiec 2002,
7. Rynek ziemi rolniczej /5/ • lipiec 2002,
8. Rynek środków produkcji i usług dla rolnictwa /22/ • październik 2002,
9. Rynek pasz /12/ • październik 2002,
10. Rynek drobiu i jaj /22/ • październik 2002,
11. Rynek mleka /23/ • październik 2002,
12. Rynek ziemniaka /22/ • listopad 2002,
13. Popyt na żywność /3/ • grudzień 2002.

Prenumerata roczna Analizy (2 zeszyty) wynosi 32 zł.
Cena zeszytu: w edycji wiosennej – 15 zł, w edycji jesiennej – 17 zł.
Zamówienia z podaniem tytułu i ilości egzemplarzy prosimy kierować do
Działu Wydawnictw Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej,
ul. Świętokrzyska 20, skr. poczt. 984, 00-950 Warszawa. Tel. (0·prefiks·22) 826 50 31 wew. 685, faks 827 19 60
e-mail: ierigz@ierigz.waw.pl <http://www.ierigz.waw.pl>
